

Szerkesztőségi iroda:
Nagybcskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illet
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1911.

XL. évfolyam 76. szám.

Hétfő április 3

Tisza a nemzetiségi kérdésről.

(Politikai munkatársunktól.)

Budapest, április 3.

Tisza István gróf pénteki beszéde nemcsak a belügyi tárca vitájának egyik főeseménye, de a nemzetiségi kérdés felfogásában és interpellálásában is jelentős étap-ot képvisel. Megtörtént a magyar képviselőházban, hogy két néppárti képviselő olyan hangon nyilatkozott a nemzetiségi vidékek közigazgatása ellen, amilyen csak a boldogult Bjoernson, vagy a még élő Scotus Viator dühös cikkeiben volt divatos. A néppárt érthetőleg igyekszik a nemzetiségi vidékek rokonszenvét megnyerni, ha kell tuzások árán is. Ezeket a tendenciákat vissza kellett verni, mielőtt külföldi rosszakaróink beléjük kapaszkodhattak volna. Tisza István erélyes hangon utasította el ezeket az általánosításokat. Álláspontja a nemzetiségi vidékek közigazgatása tekintetében: minden felvilágosult magyar ember álláspontja kell, hogy legyen. Mint minden régies közigazgatásnak, a magyarnak is megvannak a maga hibái. Ismerjük őket, hiszen ez az oka, hogy az egész adminisztráció közeli reform előtt áll.

De ha e gépezetnek egy-egy kereke nem is funkcionál egészen kifogástalanul, azért még nem szabad orvoslás helyett a bajt általánosítani és a javulásra szoruló helyi rendtelenséget heijtelen világításba a nagy közvélemény elé vinni, ahol ugyanis a kellenél több rosszakaróknak várakozik hasonló defektusokra. Ez a könnyelmű eljárása a nemzetiségi izgatónak szinte hivatalos bélyegzővel ellátott argumentumokat szolgáltat a kezükbe. Panaszképpen bangzott el, hogy Magyarországon a nemzetiségi vidékeken kizárólag magyarul ítélező bíróságokkal rendelkezünk. Tisza kimutatta, hogy pl. ebből az önkényt érthető tényállásból nem szabad fegyvert kovácsolni. Hiszen, hogy a nemzetiségek magyarul tudjanak, ez egyáltalában nem tekinthető sérelemnek. Ez egyrészt az állam legértetőbb követelése, mely nyelvi integritását nem engedi megbontani. Másrészt azonban a nemzetiségeknek eminens érdeke, hogy magyarul megtanuljanak. Mert nemcsak intézményeinknek vehetik így inkább hasznát, hanem társadalmi érintkezésüket is megkönnyíti és közelebb lépnek a magyar társadalomban őket megillető helyhez.

Analógiák, hogy nemzeti eredetükből kivetkőznének, elsajátíthatják a magyar nyelvet, melynek ismerete csak nekik maguknak válik javukra.

De a magyar nemzet érdeke az is, hogy mi is megtanuljuk a nemzetiségek nyelvét. Ez eminenter érdeke a magyar nemzeti politikának. Ha az egyik részről megkivánjuk a közel dést, mi magunk se zárkózunk el, a találkozást elérendő néhány hátralévő lépés megtételétől. A magyar intelligencia csak akkor fog tudni eszméinek teljes tért hódítani, ha a hozzá legközelebb esőkhöz, azoknak a nyelvén is szólhat. És amilyen erős tónusban utasította vissza Tisza István gróf a néppárt

gyanus nemzetiségi politikáját, épp olyan nobilis hangon követelte a magyar és a nemzetiségi intelligencia találkozását és egyesítését egy jövődő nagy magyar állam kiépítésére.

Mint Tisza István minden beszédéből, ebből is egy nagyszabású, fejlődő Magyarország ideálja bontakozott ki hatalmas körvonalakban.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybcskerek, április 3.

Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a tavaszi rendes közgyűlés napját tüzte ki és az időközben összegyűlt ügyeket intézte el.

Az ülésen dr. Dellimanics Lajos főispán elnökelt, aki miután megnyitotta az ülést, a tárgysorozat előtt javasolta, hogy a törvényhatóság

üdvözölje az új csanádi püspököt dr. Glattfelder Gyulát és Csernoch János volt csanádi püspököt, akit kalocsai érsekké neveztek ki. A közgyűlés a főispán indítványát magáévá teszi.

Jelenti továbbá a főispán, hogy Kiszely Kálmán törvényhatósági bizottsági tag meghalt s indítványára a közgyűlés részvételt fejezi ki.

Ezután

a tavaszi közgyűlést

a főispán indítványára a törvényhatóság május hó 15-ikén d. e. 10 órára tüzi ki.

A többi ügyek

közül kiemeljük a következőket:

Sopronvármegye feliratát a Lajta folyónak osztrák-részről tervezett elvezetése tárgyában partolják. Sopronvármegye felirata az igazolványos altisztek irnoki alkalmaztatása tárgyában. Nagykikinda határozata az 1910. évi államsegély felhasználása tárgyában. Nagybcskerek határozata a városi elfogatok szaporítása tárgyában. Nagybcskerek határozatát a rendőrkapitányság személyzetének szaporítását kérelmező rendőrkapitányi beadvány és a rendőrhadnagy képesítése tárgyában. Nagybcskerek határozatát az itthelyt építendő vármegyei színház létesítése tárgyában és ugyananaak határozatát az oppova-budzsák negyedközség legelőjének katonai gyakorlóter céljából való használata tárgyában a közgyűlés jóváhagyja. A törökbecsei Leininger-szobor bizottság kérelmére s az állandó választmány javaslatára a közgyűlés a Leininger-szobor javára 400 koronát szavaz meg.

A kihágási eljárásban résztvevő tiszti ügyészeknek a törvényhatóság az egyes járásokra a következőket alkalmazza:

Az alibunári járásra nézve dr. Korsós Elemért, az antalfalvai járásra dr. Zsitkovszky Istvánt, a nagybcskerekéi és bánlaki járásra dr. Tóth Rezsőt, a esenei járásra dr. Kerényi Miklóst, a nagykikindai járásra dr. Zsiros Lajost, a nagyszentmiklósi járásra dr. Struber Jakabot, pancsovai járásra dr. Pesztalics Józsefet, a párdányira dr. Poth Jánost, a törökbecseire dr. Szamek Gusztávot, a törökkanizsaira dr. Perényi Lajost, a zombolyaira dr. Reichrath Miklóst.

Ügyészi megbizottakul a módosi járásra dr. Haller Károly ügyvédet, a perjámosi járásra nézve pedig dr. Stefan József ügyvédet alkalmazzzák.

Sándoregyházán és Glogonban új törvényhatósági bizottsági tagok választására van szükség. A törvényhatóság a választást április 24 ikére tüzte ki s Sándoregyházára Szabadkay Ignácot, Glogonba pedig Molnár Zoltánt küldte ki választási elnökül.

A többi ügyeket minden vita nélkül gyors egymásutánban az állandó választmány javaslatai értelmében elintézik s a közgyűlés tizenegy óra előtt véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 10. A közigazg. bizottság ülése.
Április 23. A nő-egylet közgyűlése.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtára vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

IDŐJÁRÁS

A nagybcskerekéi meteorológiai állomás időjárasi jelentése.

Április 3.

Barométer súlyedő, délután 1:38 órakor: 744.3 mm.
Hőmérséklet: maximum 17.9. C°, min. 5.9 C°. Csapadék: —. Felhőzet: Nb 10. Szélirány és erősség: S. 3.
Jóslat a következő 24 órára: Enyhe. Elvétve csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel, 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci — fűrtöfelhő, Cu — gomolyfelhő, St — rétegesfelhő, Nb — esőfelhő, Ci—St — felhőfátyol, Ci—Cu — barányfelhő Cu—St — réteges gomolyfelhő. Szélirány: N — észak S — dél, W — nyugat, E — kelet. Felhőzet nagyság, 0 — tiszta ég, 10 — teljesen borult. Szél erősség: 0 — szélcsend, 8 — nagy vihar.

— Kinevezés. A vármegye főispánja a mai közgyűlésből kifolyólag dr. Vincze híd Dezső nagykikindai ügyvédet tiszteletbeli megyei alügyészsévé nevezte ki.

A jegyzőegyesület választmányi ülése.

A torontálvármegyei községi és körjegyzők egyesületének választmánya ma délelőtt Vihely Géza elnöklésével ülést tartott. Az ülésen az elnök bejelentette, hogy a vármegyei jegyzőegyesület meghívására az országos egyesület elnöksége tanulmány körútjában legközelebb ellátogat Torontálvármegyébe is, hogy tanulmányozza a községi adminisztrációt. A választmány örömmel vette ezt tudomásul s megbeszélte a fogadtatás részleteit. Ezután a választmány a vármegyei je y zői nyugdíjszabályzat egyes pontjainak módosításáról tanácskozott.

— Áthelyezés. A temesvári posta- és távirtda főigazgató Trandaff Sándorné gaádi postamesternőt hasonló minőségben Dolovára áthelyezte.

— Esküvő. Vajda Dezső a budapesti Franklin-társulat utazója tegnap esküdött örök hűséget Taubner Adolf bájos és szeretetreméltó mostoha leányának Krausz Juliskának. A polgári esküvő tegnap délelőtt 10 órakor volt az itteni állami anyakönyvi hivatalban, míg az egyházi esküvő délután 4 órakor ment végebe az izr. templomban nagyszámu közönség jelenlétében ahol dr. Klein Mór főrabbi adta az egyház áldását a fiatal párra.

Hires müncheni „Salvator-sör“

hétfőn
friss csapolás.
Ezenkívül a

Kőbányai sör

s állandóan csapon van.

MARCOIN JENŐ, kaszinó-vendéglő.

„PIPUL“-pasztilla

sósorszesz kivonat.

Legelősebb és legjobb házi szer minden reumatikus fájdalomnak.

5-ször olcsóbb a kész sósorszeszénél, mert
1 „Pipul“-pasztilla ára 12 fill.,
1 1/2 deci tiszta spiritusz ára 30 „
1/2 deci víz ára — „
tehát 2 deci otthon készített sósorszesz ára 42 fill.
míg ugyanannyi kész sósorszesz ára 2 korona.

Gyártja: **Nikolits-gyógyszertár**
Nagybecskerek, Gabona-tér.

Törvényileg védve. — Ára 12 fillér. — Telefon 161

— **A szabad liceum előadása.** A vármegyei kultúregyesület nagybecs ereki szabad liceumában tegnap délután Büchler Hugó áll. el. iskolai tanító tartott előadást a gyermekvédelemről. A felső kereskedelmi iskola díszterme ez alkalommal is szépen megtelt közönséggel, mely nagy figyelemmel hallgatta az érdekesítő, tartalmas előadást, amelynek főbb pontjai voltak: Harun al Rasid kertje. — A gyermekvédelem rövid története. — Állami gyermekvédelem. — A Liga működése. — A nagybecskereki „iskola-gyermekbarát-egylet”. — Patronage és gyermek-bíróóság. — Tagasabb értelemben vett gyermekvédelem. — Iskolaorvosi intézmény. — Kiszegítő iskola. A szép vetített képekkel kísért figyelemre méltó előadás nagy tetszést keltett a hallgatóság soraiban, mely az előadás végeztével élénk elismeréssel honorálta az előadót.

— **Halálozások.** Mint részvétellel értesülünk, id. Bobor Gyuláné szül. Jablányi Róza ma reggel elemében meghalt. Az általánosan tisztelt és becsült urnó halálát fia Bobor Gyula és leányai Gyertyánffy Jenőné, Gyertyánffy Andorné és Bayer huszárszázasos neje, valamint kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Néhai Surulescu Pál Vilma nevé 19 éves leánya tegnap hajnalban itt meghalt. Az elhunyt fiatal leányt, kibén Schöpflin Dezső nagybecskereki postatisztai sógorját gyászolja, ma délután temették el nagy részvét mellett.

— **Uj iparendedélyek.** Nagybecskerek város iparhatósága a szombaton délelőtt megtartott ülésen a következő újabb iparendedélyeket adta ki: Csobanics Dusánnak cipész mesterségre, Gligorov Milánnak kalaposságra, özv. Raczkov Annának magyar szabósságra, id. Hajduska Lajosnének szatócsüzletre, Balácsi Izó és Singer Ferencnek norinbergi árú eladására, Tolveth Frigyesnek vegyeskereskedésre, Boskovics Jánosnak pedig női divatárú készítésére.

— **Az árvaház-egylet köréből.** A helybeli róm. kath. Arvaház-egylet választmánya tegnap délután Franz J. L. elnöke mellett gyűlést tartott. Jelen voltak: Anna Ernő dr., Anna János, Baaden Károly, Balácsi József, Brettschneider Ferenc dr., Haidegger Lajos dr., Haidegger Ödön, Weisz Izidor, Weiterschan Mihály, Wégling István, Wingler Ferenc és Szegfű Sándor titkár.

Franz József László elnök a gyűlés megnyitása után jelentette, hogy dr. Csernoch János kalocsai érseket és Glattfelder Gyula új esanádi püspököt kineveztetésük alkalmából levélben üdvözölte. Erre választ is kapott. A múlt választmányi gyűlés óta történt dolgokról informálta a választmányt ezután. Így tudatta, hogy Nagybecskerek város 10 ölfeladatokban részesítette az árvaházat. A karácsonyfára és újévi üdvözlőletek megváltása címén gyűjtést eszközölt. Tekintélyes összeget gyűjtött. Kérésére Jégli Miklós 300 drb 2 éves gyökerező szőlőt adott. Elnök felkérésére Szegfű Sándor titkár felolvasta a közgyűlés elé terjesztendő 1910. évről szóló jelentést, amelyet legközelebb ismertetünk. Majd felolvastatva a múlt évben adakozók névsora, kiknek adományaikért hirteligen köszönetet nyilvánított az elnökség, a választmány a jelentést tudomásul vette és az adományozóknak még jegyzőkönyvben is köszönetet szavazott. A zárószámadás az 1910. évről Wingler Ferenc számvizsgáló-bizottsági tagnak jelentése után, hogy az a legnagyobb rendben van és hogy az elnök igen sok helyen tekintélyes összegekkel, mint adományokkal szerepel, örömmel és köszönettel vétetett tudomásul. Az 1911. évre a titkár által előterjesztett költségvetést a választmány a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja. Baaden Károly iskola-igazgató kérésére Kenderessy Jánosnak az árvaházba való felvételét határozza a választmány, ha a városi árvaház elhagyottnak nyilvánítja. Hét év előtt elhalt Muncicsné végrendeletileg 1000 koronát hagyott az elnök vezetésével álló árvaházra. A választmány a végrendeletet azzal adta ki dr. Brettschneider Ferenc egyetemi ügyésznek, hogy a szükséges beadványokat készítse el, a hagyatékának megszerzése iránt. Az árvaház-

egylet közgyűlését a hitközségi közgyűléssel egy napon fogja megtartani. A tárgysorozatot letárgyalása után az elnök a gyűlést berekesztette.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A szegedi ügyvédi kamara közölte, hogy dr. Pacsu János nagyikindai, Keczan Izidor nagykomlósi és dr. Kiszely Kálmán módosi ügyvéd elhalálozás folytán a kamara lajstromából töröltek. Gondnokká Pacsu irodájára dr. Jankovics Miklós nagyikindai, Keczan irodájára Grubics Tivadar nagyikindai, Kiszely irodájára pedig dr. Galamb Géza módosi ügyvéd rendelgetett ki.

— **Albíróválasztás.** Nagyszentmiklóson a lemondás folytán megüresedett albirói állásra a napokban ejtették meg a választást Krewrath Armin tb. főbíró elnöklésével, amely alkalommal Szarafolyán Györgyöt választották meg szótöbbséggel albirónak.

— **Uj gazdakör.** A torontálmegyei gazdasági egyesület fiókját képező új gazdakör alakult meg e hó 2-án Magyaritteleben. Elnöke D. Bodó Mátys községi jegyző. Egyhangulag megválasztották továbbá alelnöknek Zima Sándort, jegyzőnek Balogh Károlyt, pénztárnoknak Bodnár Jánost, felügyelő-bizottsági tagoknak id. Páll Jánost, Megyeri Jánost, Somogyi Istvánt, id. Bodnár Istvánt és Kolozsvári Andrást.

— **Köszönet.** A helybeli árvaháznak Haidegger Ödön 2. rend leány ruhát és 2 leány tavaszi kabátot és Jégli Miklós 300 drb 2 éves ojtott gyökerező szőlőt adományozott. A nemesszivű adományozóknak ezután mond halás köszönetet az árvaház-egylet elnöksége.

— **Tűz.** Mint Lázárföldről jelentik lapunknak, ott szombaton délelőtt még ismeretlen okból kigyuladt Massong Tamás ottani zselérnek nádfedeles háza s a tűz csakhamar a vele szomszédos özv. Schneider Erzsébet nádfedeles házára is átsapott. Mivel tartani lehetett, hogy a tűz még jobban el fog harapódzni, a lázárföldi tűzoltóság Klektről és Nagybecskerekéről kért segítséget s mindkét helyről a tűzoltóság egy-egy fecskendővel segítségükre is ment a lázárföldieknek. Egyesült erővel azután hamarosan sikerült a tüzet lokalizálni. A két házban kívül még egy szalmakazal, ol és kukoricagóré is a lángok martaléka lett. A kár mintegy 4000 korona, melynek egy része azonban biztosítás útján megtérül. A tűz keletkezésére vonatkozólag a vizsgálat folyik.

Színház, művészet.

* **Az első előadások.** — **A testőr.** — A hercegisasszony. Egy rövid hónapra ismét élet költözött elvénhadt, rozoga színházunkba s szombaton este Polgárék megkezdtek a tavaszi szezon. A budapesti vígszínház egyik parádés darabját Molnár Ferencnek legújabb munkáját „A testőr”-t mutatta be az első előadásban a színtársulat s a mi immár nagy színházi közönségünk zeufolásig megtöltötte a nézőteret. Az újságolvasó közönség jól ismeri Molnár legújabb darabját s így azt itt méltatni, túlhaladott dolog. Mindössze annyit lehet megjegyezni, hogy Molnár kiváló kvalitásait csak a darab alapötlete képviseli. Ugy az Ördög színparkozó pazar szellemessége, mint a Liliom mély poézise hiányzik belőle s szerkesztésében is gyöngébb, mert egyes jelenetei fárasztók. Távolról sem keltett Molnárnak ez a darabja nálunk olyan hatást, mint a többiek, aminek persze hozzájárult az is hogy a darabnak egyes finomságai is alig érvényesültek a mi színpadunkon. Gózon alakítása ezáltal nem volt szerencés s a testőr szerepében nem tudott meggyőzni bennünket hódító erejéről, kissé félszeg és darabos volt s csak itt-ott találta el a helyes hangot. Báródi Kató is gyöngé a színésznő szerepére. Bájosa naiva volt és hiányzott belőle az a finom csábító raffineria, az a kész szerelmi tudomány, amelyet a szerep megkíván. Még a harmadik felvonás leleplezési jelenete sikerült neki leginkább. H. Lévai Berta a színésznői anyaszerepben zajos derűtséget keltett, főleg a karzaton. A kritikus szerepét Turai Antal játszotta megfelelően.

Vasárnap délután Rubens operetteje a „Balkán heregője” ment, este pedig Lehárnak a budapesti operában színrekerült egyik újabb darabját „A hercegisasszony”-t mutatták be.

A darab nem tartozik Lehár hódító muzsikájú szerzeményeihez, mert nagyobb, bizonyos fokban operai stílusú zenével tett itt kísérletet, amely csak részben sikerült, amennyiben a hatás megosztott s az operettmuzsika rovására megy az operai motívumoknak és viszont. Az előadás

nálunk gyöngé volt és sem a zenekar, sem az énekkar nem tudott megbirkózni a muzsikával. Egyébként is csupa zavar volt az előadás. Az egyes szereplők közül Mezei Margit és Halmos Gyula keltett leginkább tetszést. A színház ezáltal is tele volt.

* **A színházi bizottság ülése.** A vármegyei színházi bizottsága szombaton délután dr. Dellimanic Lajos főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek: dr. Végh Lajos, dr. Pollák Győző, dr. Kiss János és Weisz Izidor bizottsági tagok, Polgár Károly színházigazgató és dr. Kéler Béla mint a bizottság jegyzője. Az ülésen Polgár Károly színházigazgató betérjesztette a tavaszi szezon első heti műsorát melyet a bizottság elfogadott.

* **Bihari Ákos szavaló estélye.** A nagybecskereki kaszinó-társulat igazán szolgálót tett, amikor alkalmat adott a közönségnek olyan műelőzetre, mint amit Bihari Ákos a vígszínház jeles tagja nyújtott vasárnap este a kaszinó nagytermében tartott előadásával. Bihari egyike a legkiválóbb szavaló-művészeknek. Hatalmas tiszta érces hangja képes a legkülönbözőbb modulációkra a viharzerű kitörésektől az olvadó lágyáig s kifejezései ugy hangban, mint gesztusokban természetesen s igaz jellemzésű szolgálnak a lelki érzéseknek, amelyeket élénk tár. Programmszámai közül különösen kimagaslott a Faust nagy jelenete, Antonius gyászbeszéde Caesar fölött s Kiss József Jehovája, amelyekenél drámai erejét érvényesítette, de többi számai is, nevezetesen a kurucversek előadása, pompások voltak. A közönség lebilincselve hallgatta Bihari művészi előadását s minden egyes száma után viharos óvációban részesítette a művészt.

Szökés a nagybecskereki fogházból.

Egy 12 évre elítélt rab szökése. — Hajsza a szökevény után.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, április 3.

Szenzációs eseménye van a nagybecskereki fogháznak. Szombaton délután megszökött ugyanis a nagybecskereki kir. ügyészség fogházból egy Uzurov Szvetozár nevű rab, akit az esküdtbíróóság legutóbb szándékos emberölés büntette miatt 12 évi fegyházra ítél s aki vizsgálati fogságban ült az itteni fogházban, míg a reá kiszabott büntetés jogerőssé nem válik.

A szökevény bámulatos vakmerőséggel, gyorsasággal és ügyességgel hajította végre szökési tervét, amelyre a jelek szerint már régen készült, hogy csak alkalomra várt, hogy tervét keresztül vigye.

A szökeket érdekessé teszi az, hogy a börtönőrök azonnal, alig néhány pillanat múlva észrevették Uzurov szökését s tüstént a legnagyobb hajsza indult meg a szökevény után, de minden csendőri, rendőri és fogházi hajsza és kutatás mellett sem sikerült eddig a szökevény elfogni és nincs kizárva az eshetőség, hogy Uzurovnak sikerülni fog a határt elérni s átszökni Szerbiába.

A szenzációs rabszökésről a következő részleteket sikerült megtudnunk.

A gyilkos fegyenc.

Uzurov Szvetozár tipikus és úgy látszik javithatatlan gonosztevő volt, aki megjárta már a börtönlakók egyik legrégebb gyűjtőhelyét Vácot is, ahová gyilkosság miatt került néhány évre. Uzurov, aki 26 éves és beodrai juhász, tavaly ősszel került ki Hollósi Mátyas keceli illetőségű rabbal együtt a váci fegyházból. A két fegyházviselt ember a kiszabadulás után elhatározta, hogy itt lenn a Délvidéken kezdenek új életet.

Tavaly október hó 16-ikán a szomszédos Felsőmuzslya határában egy vízlevezető csatornában meggyilkolva találták Hollósiat. A feje szét volt zuzva, a testén több revolverlövés és kés-szúrások által ejtett sebet konstátáltak. A csendőrök nemsokára a véres esemény után elfogták Uzurovot, akire egy az áldozat kabátjáról leszakított gomb révén terelődött a gyanu s minden jel arra engedett következtetni, hogy csakis Uzurov követhette el ezt a bestiális kegyetlenség-gel végrehajtott gyilkosságot.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdtbíróóság ezért a folyó év február hó 9-ikén megtartott főtárgyalás alkalmával szándékos emberölés címén 12 évi fegyházra ítélte Uzurovot, aki az ítélet ellen semmisségi panaszt jelen-

tett be s így mint vizsgálati fogoly a nagybecsereki fogházban maradt, míg a magasabb fórum döntése meg nem érkezik, ami nemsokára várható.

A vizsgálati fogság alatt Uzurov elég rendszeresen viselte magát s különösebb panaszra nem adott okot.

A szökés

Szombaton délután 6 órakor történt. Uzurov erre már elítélésekor gondolhatott, mert az ítélet kihirdetése után — mint a kir. ügyészségnél megtudtuk — a következőképpen nyilatkozott:

— Elítéltek, de nem tudom ki fogja kitüntetni a büntetést.

Uzurovnak erre a kijelentésére természetesen alig hederítettek s üres hencseregnek vették.

Szombaton délután azután beigazolást nyert hogy a fegyházviselt ember egész komolyan értette és mondotta ezeket a szavakat.

A szökés a következőképpen történt. Uzurov délután néhány rabtársával lenn dolgozott a fogház udvarán, ahol szuronyos börtönőr ügyelt a rabokra.

Uzurov kileste a pillanatot, amikor a börtönőr nem ügyel reá s az őrházból magához vette a fogháznak a református templom felé nyíló másik udvarára szolgáló vasajtó kulcsát, mely az ajtó melletti őrházban volt egy szegre felakasztva.

A következő pillanatban már kinyitotta a vaskaput, kiugrott azon, majd újból bezárva azt maga után, a szomszéd udvarból a szabadba ugyszergett. A börtönőr azonnal észrevette Uzurov szökését, de mert ugyanazon a kapun, melyet Uzurov szökésekor maga után bezárt, nem bírta üldözöbe venni, a Toldi Ferenc-utcai bejárat felé kellett kerülnie. A börtönőr üldözés közben gyorsan értesítette társait a szökésről, azzal megkezdődött

a hajszja a szökevény rab után

Uzurovnak csak annyi ideje volt, míg a börtönőr a Toldi Ferenc-utca felé körütkerülte a törvényszéki épületet. Ezalatt a pár pillanat alatt kellett az utcára jutni.

A kir. ügyészségen szerzett információk szerint Uzurov a törvényszéki épületnek a református templom melletti nagy rácsos kapuján át került az utcára, míg egy szemtanu, aki éppen akkor jött a hidon át, látta, hogy a szökevény a törvényszéki épületet a református templom kertjétől eiválasztó fal mellett felállított magas rőzsekötegre kapaszkodott s a falon át a református templom kertjébe ugrott. Az ugrás után Uzurov néhány másodpercig még a földön hevert, aztán a református templom kertjéből a rácsos utca felé. A Rákóczi és a Mária Terézia-utca sarkán még látták a menekülőt, aki a Csillag-féle házba futott s ezzel nyoma veszett. Innen valószínűleg már a kerteken keresztül menekült tovább.

Uzurov menekülése után néhány pillanat múlva fegyveres börtönőrök rohantak a Rákóczi-utcan végig, hogy nyomába kerüljenek s elfogják a menekülőt. Az ügyészség a szökésről azonnal értesítette a csendőrséget és rendőrséget is, akik tüvé tették az egész várost, átkutatták a Csillag-féle ház minden zegét-zugát, elállították a vámsorompókat, majd a Béga partján nyomoztak, mindez azonban hiábavaló fáradozás volt, mert Uzurovot még a ma délelőtti órákban sem sikerült elfogni.

A csendőrség, nemkülönben a bíróság és a kir. ügyészség is minden intézkedést megtett, hogy a szökevény kézrekerüljön. A szökésről azonnal értesítették a környékbeli csendőrsőket, a bíróság pedig nyomozó-levellet adott ki Uzurov ellen, aki mint vizsgálati fogoly saját ruháiban járt s abban is szökött meg s ez megnehezíti a nyomozást.

Az első nyom.

A szökevény rab valószínűleg Felsőmuzslya és Écska felé menekült. Ezt a feltevést látszik megerősíteni a Muzslya község előtti szélmalom molnárának az előadása is, aki a nyomozó csendőröknek elmondotta, hogy tegnap reggel 5 óra tájban egy 25-26 évesnek látszó ember kenyeret kért tőle, amit adott is neki. A személyleírás, melyet a molnár a csendőröknek az idegenről adott, teljesen megegyezik Uzurov személyleírásával.

Ez az első s eddig egyszersmind utolsó nyom is Uzurovról, akit most persze az egész környék csendőrsége lázasan kutat és igyekszik kézrekeríteni.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

A költségvetés részletes vitája. — A belügyi tárca.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) A belügyi tárca vitája ma gyorsabb tempóban ment előre. Miután a feliratkozott szónokok közül többen lemondtak a szólásról, a belügyi tárca előreláthatólag holnap, vagy legkésőbb holnapután véget ér.

A mai ülésen Kabos Ferenc elnököt, aki előterjesztései során jelenti, hogy Beöthy László, a belügyi tárca előadója, családi körülmények miatt nem láthatja el tovább az előadói tisztséget, miért is azt Pap Géza veszi át.

Ezután áttértek

a belügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

Az első felszólaló ma Szabó János munkapárti, aki a gyermekvédelemről beszél s több módosítást nyújt be, melyek azt célozzák, hogy a gyermekvédelmi intézmények jobban az élethez simuljanak. A költségvetést elfogadja.

Szmrecsányi György néppárti azt beszéli, hogy Felsőmagyarországon a nemzetiségek között a közigazgatási adminisztrációban milyen zavart okoz a nyelvkérdés. A költségvetést nem fogadja el.

Bianár Béla munkapárti kifejti, hogy a nyelvi zavarokra az adminisztrációban a törvény megadja a kellő utbaigazítást, amelylyel az egyes mutakozó fennakadást el lehet osztalni. A költségvetést elfogadja.

Zelenyák János néppárti a közegészségügy fejlesztéséről beszél s a költségvetést nem fogadja el.

Pál Alfréd munkapárti a költségvetés mellett, Sümegei Vilmos Justh-párti pedig ellene beszél.

A miniszterelnök kihallgatása.

Budapest, április 3. (A „Torontál” ered. távirata.) Bécsi jelentés szerint gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök vasárnap délelőtt 11 órakor Schönbrunnba hajtatott és kihallgatáson jelent meg a király előtt. Az audiencia egy óra-hosszáig tartott. A király igen kegyesen fogadta a magyar miniszterelnököt, aki jelentést tett a helyzetről és a képviselőház munkájáról, amit az uralkodó örömmel vett tudomásul, egyben felhatalmazást adott az új indennitás betérjesztésére. Khuen a véderőreform ügyében előterjesztést is tett a királynak. A kihallgatás után a miniszterelnök tanácskozást folytatott az osztrák kormány tagjaival s még vasárnap este visszautazott Budapestre.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a belügyi tárca vitájának befejezése után kedden vagy szerdán ismét Bécsbe utazik, hogy Bienert báró osztrák miniszterelnökkel a véderőreform ügyében tárgyaljon.

Lukács László a királynál.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Lukács László pénzügyminisztert a király tegnap délután 1 órakor háromnegyed óra hosszat tartó külön kihallgatáson fogadta.

Magyar miniszterek Bécsben

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből sürgönyzik: Hazai Samu honvédelmi miniszter, mint Bécsből jelentik, szombaton délelőtt Bécsbe érkezett s még az nap tárgyalta a közös hadügyminiszterrel. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök és Lukács László

pénzügyminiszter szombat este Bécsbe érkeztek és a magyar házba szálltak meg. Hazai honvédelmi miniszter még az est folyamán meglátogatta a miniszterelnököt.

A véderőreform.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy újságíró ma beszélgetést folytatott Khuen Héderváry gróf miniszterelnökkel a véderőreform dolgában. A miniszterelnök az újságíró kérdésére kijelentette, hogy a véderőreform ügyében tegnap végleges döntésre nem juthatott az osztrák kormányval, miután Bienert miniszterelnökkel betegsége miatt nem tárgyalhatott. Arra a kérdésre, hogy mikor terjeszti a kormány a véderőreformot a Ház elé, kijelentette, hogy május folyamán kerül a reform a képviselőház elé.

A kereskedelmi miniszter beteg.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter influenzában megbetegedett s most kénytelen az ágyat őrizni. Állapota azonban aggodalomra nem ad okot.

A sajtóiroda új főnöke.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Klein Ödön miniszteri osztálytanácsos, a miniszterelnöki sajtóiroda eddigi főnöke lemondott állásáról. Lemondását még pénteken adta át Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöknek, aki el is fogadta. Klein már meg is vált hivatalától. Utódja, mint megbízható forrásból jelenthetjük Jesezszy Sándor államtitkár személyes inferenciája mellett Barát Ármán kir. tanácsos lesz, aki legrégebb tagja a miniszterelnöki sajtóirodának s akit úgy a fővárosi mint a vidéki hírlapírói kar igen szívesen lát a miniszterelnöki sajtóiroda élén.

Bienert betegsége.

Budapest, április 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy az osztrák miniszterelnök állapotában vasárnap teljes javulás állt be, úgy hogy talán már hétfőn kihallgatáson jelenhetik meg az uralkodó előtt. Ez a kihallgatás nagyon sürgős, mert az osztrák zavaros állapotok miatt sürgős kormányzati intézkedésekre van szükség, melyhez a 14. §. adja meg a jogot.

A Kuria jubileuma.

Budapest, április 3. (A „Torontál” ered. távirata.) A m. kir. Kuria ma ülte főnállásának félszázados jubileumát, amely alkalomból a Kuria Günther Antal elnöklésével ünnepi ülést tartott.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik drága halottunk elvesztése által ért borzasztó fájdalomunkban, részvétükkel, vigasztaló szavakkal enyhíteni igyekeztek fájdalmunkat, összetört szívvel mondunk köszönetet.

Jovánovics György és családja.
Szekesán Simon és családja.

Közgazdaság.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóútlejt R.-T. (Budapest) heti jelentése a tőzsdetorgalomról és a pénzügyről.

Budapest, március 30.

A lefolyt hét első napjaiban még az előző hetek üzletlensége uralkodott a tőzsdén, később azonban megelénkült a forgalom és egy nemzetközi, mint a helyi értékek piacán nagyobb üzlet fejlődött ki, minek folytán az árfolyamok általában emelkedést tüntetnek fel. A beállott javulás konkrét okokra ugyan nem vezethető vissza, de valószínűleg hatással volt arra egyrészt a külpolitikai helyzet kedvezőbb megítélése és a pénzpiac kedvezőbb helyzete is, ami az

ultimoszükséglet sima lebonyolításában nyert kifejezést. Másrészt a legutóbbi hetek lanyhasága a gyengébb kezekben felszaporodott spekulatív engamentokat erősen csökkentette, amely körül mény, karöltve azzal, hogy a Magyar Általános Hitelbank alaptőkeemelésével a nagyobb bankok és vállalatok ily irányu műveletei jóformán lezárultak, a tőzsde felvevőképességét emelte és ezzel nagyobb forgalom kifejlődését tette lehetővé.

Az utóbbi napok folyamán a bankértékek általában jó keresletnek örvendtek, főleg azonban magyar hitel, Magyar bank- és kereskedelmi r.-t.-i és utóbb Magyar agrár- és járadékbank részvények iránt nyilvánult élénk érdeklődés. Különösen magyar hitelrészvényekben volt az elővételi jogokkal kapcsolatban nagyobb üzlet. Egyéb bankrészvények árfolyama is néhány koronával javult.

Igen jó keresletnek örvendtek a közlekedési vállalati részvények, nevezetesen Osztrák-magyar államvasut, Budapesti közúti vaspálya és Budapesti villamos városi vasúti részvények, melyek közül utóbbiak a múlt hét folyamán szenvedett árfolyamvesztésüket behozták.

Az iparvállalati részvények közül állandóan favorizáltak a Rimamurányi vasműrészvények, számottevő kereslet mellett, továbbá beavatott oldalról napymérvű vásárlások eszközöltettek Beocsini cementgyári és Magyar gázizzófényrészvényekben, melyeknek árfolyama az előző héttel szemben igen jelentékeny különbözetet tüntet fel. Egyéb ipari értékek közül leginkább Magyar vasúti forgalmi, Magyar cukoripari és néhány téglagyári részvényben volt üzlet.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	márc. 23.	márc. 30.
Magyar ált. hitelbank részvény	855 —	848 50
Magyar bank és keresk. részvény	715 —	722 75
Rimamurányi vasmű részvény	685 75	694 25
Budapesti közúti vaspálya-részvény	750 75	752 50
Budapesti vill. városi vasut részv.	393 25	401 25
Beocsini cementgyári részvény	805 50	853 —
Magyar gázizzófény részvény	847 —	866 —

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

689. szám 1911.

Karlova község előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Karlova község tulajdonát képező 4 db magyar fajtájú bika a járás mezőgazdasági bizottság által kiselejteztet. Ezen bikák nyilvános árverésen folyó évi április hó 6-án d. e. 9 órakor el fognak adatni.

Karlova, 1911. évi március hó 30-án.

330-1.1

A községelőljáróság.

Szerbittebén

egy jóforgalmu

korcsmabolt

és

szikvizgyár

egy ujonnan épült jó házzal együtt, vezetőség hiánya miatt szabad eladó. Érdeklézők

bővebb felvilágosítást kapnak Nagy Lászlónál, Nagybecskerek Écskai-u. 25 375-10.4

2537. sz. 1911.

A törökbecsei járás főszolgabirajától.

Hirdetmény.

Az adóügyekben jártas ideiglenes munkaező talál alkalmazást körülbelül 4 hónapra Beodra községben 4 korona napi díj mellett.

Ajánlatok hozzám intézendők.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Törökbecse, 1911. évi március hó 31.

Dr. Weliacha Károly,

tb. főszolgabiró.

338-3.2

Bolthelyiség

bérbevehető a nagybecskereki állami elemi iskola épületében a Bonnáz-utcára eső részben

1911. évi május 1-től.

Bővebbet: MAYER REZSŐ,

állami elemi iskolai gondnoknál,
Zápolya-utca 1. sz. a.

381-3.1

2537 sz. 1911.

A törökbecsei járás főszolgabirajától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Beodra községben megüresedett segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a, illetve az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ban előirt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám 1911 évi április 30-ig nyujtsák be. A később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A segédjegyző javadalmazása: a községtől 1000 korona évi fizetés.

Törökbecse, 1911. évi március hó 31.

Dr. Weliacha Károly,

tb. főszolgabiró.

387-3.2

Torontáli cipőkben nagy választék.

Torontáli cipőkben nagy választék.

Benó Testvérek ez előtt Kokits A. F.

divat-, rövid- játék- és cipőkereskedés Nagybecskerek.

Labdák, parfümök, harisnyák, ingek, női ruhadiszek, ibolyák és más kalapvirágok, kötött átmeneti kabátok leánykáknak és felnőtteknek.

Postai megrendeléseket a levél kézhez vétele után rögtön és pontosan elintézzünk. — Meg nem felelő áruk szívesen visszavetnek.

Külön cipőosztály:

Női R chevro félcipő	K. 6-70
Női R chevro magas tűzős	K. 7-80
Férfi erős strapa cipő	K. 7-50
Férfi R chevro és R box magas	K. 9-—
Tornacipők fiuknak	K. 3-—

Barna cipőkben szép választék.

Telefon 201.

Telefon 201.

6-87.75